

100 جىلدىق كۆرەس جولىنىڭ جاڭا ساپارغا اتتايىش 100

مۇرات - سەنمىنىڭ ۇلى ۇزاق ساپارى، سان ۇرپاقتىڭ قان تامىردى جالعاستىرۇى

— ۇزاق جورىق رۇخى جونىىدە شولۇ

كولىگن قىزمەت كولىگى ەتىپ، قىستاقتا تۇرغاندىمىنا ۋىير جىل تولعان كۇنى اۆتوكولىكتىڭ باسقان جولى ۲5 مىڭ كىلومەتر كوپەيدى.

كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ ساپارىندا 1800دەن استام ادام قۇربان بولدى. ولاردىڭ كوپ سانىدىسى كوممۇنىستىك پارتيا مۇشەسى .
 ھاۋىپ - قاتەردەن جاسقانباۋ، قۇربان بولۇدان قورقە- پاۋ، قىيشلىق اتاۋلىنى جوپۇ، جەڭسىكە قول جەتكىزۋ — بۇل سەنمىنىڭ كۇشى.

بەتاللىس جانە جول

”توپ ايدىھار كۇشباشىمەن كوككە ۇشتى، سامعادى، لۇشيان، باعدار انىق بولپ، جولىدى جولعا جالغادى. وڭ مەن سولعا قىسىق كەتسە دەر كەزىندە تۇزەتەر، مەن - ەركىن قانات قاعپ، اسبان ۋجۇزىن كۇزەتەر“.
 جاڭا جۇڭگو قۇربلغاننان كەيىن، جۇ دى “زۇن - ي ۋماجىلىسى» دەگەن ولەڭ جازىپ، پارتيامز تارىخىنداعى ۋولىم مەن ۋومىردىڭ شەشۇشى سانىدەگى بۇرىلىستى ەسكە الدى.

1935 - جىلى 1 - ايدا زۇن - ي ماجىلىسىدە ماۋ زىدۇڭ بو گۇ، لي دىلاردىڭ اسكەري قولباسلىقئىقاي قاتەلگىنە تالماۋ جەرىنە تيەتىندەي تالداۋ جاسادى جانە سىن ايىتى ۋارى جۇڭگو توڭغەرىستىك سوعىسىنىڭ ستراتەگىيالىق تاكىيىكا ماسەلىسى مەن قازىرگى ۋاقىتتا قولدانۇعا ۋتيىستى اسكەري باعىتى اشالاپ ۋتۇسىندىرىپ، كوپ ساندى ادامنىڭ قولداۋىنا يە بولدى. ۋماجلىس، ۋس جۇزىندە، ماۋ زىدۇڭنىڭ پارتيا ورتالىق كومىتەتى مەن قىزىل ارمىياداعى باشسىلق ورنىن تۇرقاتىدىرى.

زۇن - ي ۋماجىلىسى اشىلعاننان كەيىن، قىزىل ارمىيا “چىشۇي وزەنىىنەن 4 رەت ۋتەپ، گەگى ازماقتاردى جەنىلەدىرىدى”، “جولبارىستى ەلىكىتىرىپ ەتەككە ۋتۇسىرىپ، جىنشاغا تۇتقىيل شاۋبىل جاسادى“...
 كوپتەگەن جەڭسىكە تركەس - تركەس قول جەتكىزدى ۋارى ستراتەگىيالىق اۋسۇدىڭ رىقتىلىغىنا قول جەتكىزىپ، جاڭا ومىرگە بەت الدى، جەڭسىكە بەت الدى.

ۇزاق جورىقتىڭ جەڭىسى — بەتاللىس پەن جولدىڭ جەە. ۋزاق جورىق بارىسى كوممۇنىستىردىڭ اماليىاقتا بىر- لەستىرىپ، نازارالىق جاڭالق جاساۋ، توڭگەرىس جولن قا- راستىرۇ بارىسى بولدى.

100 جىلدان بەرى سان ۇرپاق كوممۇنىست ەرەكشە پاراسات، باتىلدىق ارقىلى جاڭا ۇلى جول اشتى.
 1949 - جىلى جۇڭخۇا خالىق رەسپۇبلىكاسى قۇرىلىپ، تايباۋ زاماننان بەرگى 100 نەشە جىلداغى جۇڭگونىڭ كەدەي- لىكتەن، دارمەنسىزدىكتەن ارىلا الماعان، باسقالاردىڭ قورلا- ۇنىنا ۇشراعان ايانىشتى تاغدىرىن ۋزىلدى - كەسىلدى وز- گەرتتى، جۇڭخۇا ۇلتى ۇلى گۇلدەنۇدى جۇزەگە اسىرۇدىڭ داڭقىل جولنا ۋتۇستى؛

1978 - جىلى پارتيا 11 - كەزەكتى ورتالىق كومىتەتى ۋۇشنىشى جالىپ ۋماجىلىسىنىڭ اشلۇى جاڭا جۇڭگو قۇرىلعاندان بەرگى پارتيا تارىخىندا تەرەڭ مانگە يە ۇلى بۇرىلىستى جۇزەگە اسىرىپ، رەفورما جاساۋدىڭ، ەسىك اشۇدىڭ جانە سوتسىيالىستىك وسزاملانداندىردۇدىڭ ۇلى ساپارىن باستادى؛

پارتيا 18 - قۇربلتايىنان بەرى شي جىنپىڭ جولداستى ۇيىقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ پارمەندى باسشىلە ەندا، پارتيا مەن مەملەكەت سىتەرى تارىخىي تايىسقا قول جەتكىزىپ، تارىخىي وزگەرسىس تۇدىرىپ، جۇڭگوشا سوتسىيالىزم جاڭا داۋىرگە قادم تاستادى...

جاپا - ماشاقات ادامنىڭ ەركىن شىڭىداپ، تايىسقا جەتۇگە سەپتىگىن تيگىزەدى.

”جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى بارلىغىندا ۋس جۇزىندەدىكى شىعار ۋئۇيىن ەتۇگە تاياندى بولپ، جۇڭگو خالىقن باستاپ جۇڭگوشا سوتسىيالىزم جولنى اشتى“.
 جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى ورتالىق كومىتەتىنىڭ باس شۇجىي، مەملەكەت ۋنئوراعاسى شي جىنپىڭ 7 - ايدىڭ 6 - كۇنى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى مەن دۇنيە ۋجۇزى ساياسىي پارتىيالار باسشىلارى كەڭەسىندە بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: “تارىخ پەن اماليات مىنانى دالەلدەدى ۋارى ونان ارى دالەل. دەيدى: بۇل جولمەن دۇرىس ۋجۇرپ قانا قالماستان، تركە- لىسىسىز جۇرەمىز، ونىڭ ۇستىنە، ۋموسىسىز، ورنىقتى جۇرە- مىز، جاقسى جۇرەمىز. ۋمىز بۇلجىماستان وسى نۇرلى داڭقىل جولدى بويلاپ ۋجۇرپ، ۋارى ۋومىزىزدى دامىتامىز، ۋارى دۇنيە ۋجۇزىن باقتقا كەنەلتەمىز“.

جۇڭگو كوممۇنىستەرىنىڭ رۇحانىي شەخىرىسى

□ شىنخۇا اگەنتىنىڭنىڭ ۋتلىشى جاڭ چىيانچيان
شىياڭجياڭدا قاندى شايىقاس جۇرگىزدى، ۋجىيانڭان كۇشپەن ۋوتنى، لۇديڭجياۋ كوپىرىن تارتىپ الدى، قارىلى تاۋدان اسپ، سازدى دالادان ۋوتنى ... جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى تارىخى كورمە سارىيندا “4D + التى جاق” شومدىرۇ ۇلگىسىندە- گى كىنوخاناسى كورەرەمەندەردى سول جىللارداعى قىزىل ارمىيا ۇزاق جورىغىنىڭ شىنايى كورنىسىنە الپ كىردى.   ”ۋرىسر ۇرپاق ادامدا ۋرىسر ۇرپاق ادامنىڭ ۇزاق جورىق جولى بولادى، ۋرىسر ۇرپاق ادامدار وزدەرىنىڭ ۇزاق جورىق جولنى ويداعىداي ۋجۇرۇى كەرەك“. كىيىنىڭ ەڭ سوڭىندا شىققان جازۇلار جان تەبىرەنەتەدى، ادامدى جىگەرلەندىردى.

80 نەشە جىلدىڭ الدىندا جۇڭگو جۇمىسىشى - شارۋا قىزىل ارمىياسى جاۋدىڭ وكشەلىي فورشاۋىن، توسقاۋلىداۋىن تالقانداپ، جاڭا جاعىداي اشقان ۋىير رەتكى ۇلى ۇزاق ساپار- دى اياقتاتتى. بۇگىنگى جۇڭگو كوممۇنىستەرى ۇلى ۇزاق جورىق رۇخىن ەستە بەرىك ساقتاپ، ۇلى ۇزاق جورىق رۇخىن ۇيرەنىپ، ۇلى ۇزاق جورىق رۇخىن اسقاقتانىپ، جاڭا ۇزاق جورىق جولنى جاقسى باسۇعا بەل بايلاپ، جۇڭخۇا ۇل- تىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇشە ارشىندى قامدەيمەن بەت الدى.

مۇرات جانە سەنم

مەيلى قانшалىق ھاۋپىتەردى، بوگەنتەردى باستان كە- شىرسە دە، ۋسوز جوق، گەنەراتوردى بەلگىلەنگەن جەرگە ارقالاپ ايارۇ كەرەك، بۇل بورىش!
1934 - جىلى 10 - ايدىڭ باس شىنىدەن ورتالىق قىزىل ارمىيا ستراتەگىيالىق اۋسۇ جۇرگىزۇگە داينىندىلى. ۇيىم 128 ادامدىق ۋىير كۇشپەنتەپلى لىيان جىبەرىپ، ورتالىق توڭگەرىس- تىك اسكەري كومىتەتنىڭدىگى جالغىز تەلەگرامما اپپاراتى مەن 68 كىلوگرام اۋىرلىقتاعى قولمەن اينالدىرىلاتىن ۋىير گەنەرا- توردى قورعادى. باسباينىدا 8 ادام گەنەراتوردى كەزەكتە- سىپ كوتەردى، لىيانۇيدەگى جارالانعان جانە ولگەن جاۋىند- گەرلەردىڭ بارعان ساينىن كوپەيۇنەنلەسە، گەنەراتوردى كو- تەرەنن ادام دا بارغان ساينن ازايا ۋتۇستى.

مەيلى قانшалىق جاپالى بولسا دا، زىلدەي اۋىر، قىزىل ارمىيانىڭ سىتقى قانئەمن بويالغان گەنەراتور باستان - اياق تاستالغان جوق. سازدى اپپاتان وتەردە كۇشپەنتەپلى لىياندا تەك 3 ادام عانا قالدى، وسى 3 جاۋىنگەر سوندا دا جابىدىقتى يان - انعا امان - ەسەن جەتكىزىپ، اسكەري ۋبولىم نىفور- ماتىياسىنىڭ جەتكىزىلۇنە كەپىلدىك ەتىپ، ۇيىم تايىسىرعان مىندەتتى ورنىنادى.

”ۇزاق جورىق — مۇرات - سەنمىنىڭ ۇلى ساپارى“.
 باس شۇجى شي جىنپىڭ قىزىل ارمىيانىڭ ۇزاق جورىق جەڭ- سىنىڭ 80 جىلدىمەن ەسكە ۋتۇسىرۇ جىينالسىندا بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: ازايى مول، تاۋقەيمەتى كوپ ۇزاق جورىقتا اسقاق مۇرات، بەرىك سەنىم قىزىل ارمىيانى ۇزدىكىسىز العا باسۇعا نىتتالاندىردى جانە جەتكەتەدى.

80 نەشە جىلدان بەرى ۇلى ۇزاق جورىق رۇخى ەشقلا- شان جوعالغان ەمەس.

جاپون شاپقىشلىقارىنا قارىسى سوعىستان ازاتتىق سوعە- سىنا دەيىن، امەرىكا جىپھانگەرلەرىنە قارىسى تۇرمى، چاۋشيانغا كۆمەك بەرۇدەن جەر سىلكىنىسىنە قارىسى اتتانىپ، اپپاتتان قۇتقارۇعا دەيىن، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدان جاڭا تيىتى ايدارشا ۇيرۇس وكپە قابىسۇى نىدەتسە قارىسى اتتانۇعا دەيىن...
 كوممۇنىستەر قانئىقىسىز رۇچپەن ايبىنى اسقاق رۇختىڭ جەڭىسى جىرىن جازدى.

جاڭا داۋىردەگى كوممۇنىستەر جاڭا ۇزاق جورىق جو- لىندا بورىش ارقالاۋدى جازۇدا.
 2019 - جىلى سەلگە تاپ بولغاندىقتان، كەدەيلەردى سۇ- يەمەلدەۋ كادرى خۇاڭ ۇنىشۇيدىڭ ۋومىرى 30 جاسپەن اياقتادى. قايتىس بولاردان 3 اى بۇرىن ول دوستار شۇڭ- بىرىندە ۋوزىنىڭ قىستاقتا تۇرغاندىغىنىڭ ۋىسر جىلدىمەن ”مىنىڭ كۆڭلىمدەگى ۇزاق جورىق!“ دەگەن سوزدەرىمەن ەسكە ۋتۇسىردى.

گۇاڭشىدىڭ لىبە اۋدانىنىڭ بايىي قىستاعىندا قىستاقتا تۇ- راتىن ۋىيرىنىشى شۇجى مىندەتتىن اتقارغان ۋىسر جىلدان استام ۋاقىتتا خۇاڭ ۇنىشۇ اۋىلداستار ۋۇشىن دامىل تاپپاي شاپقىلا- دى، 88 ۋتباسىنداعى جىيىنى 418 ادامدى كەدەيلىكتەن ارىلۇعا باستادى. قىزمەت ونمىدىلىگىن جوعارىلاتۇ ۋۇشىن، ول جەكە

الدىڭعى جارتى جىلدا رايونىمىز اۋىل شارۋاشلىعى

ۋندىرىسىنىڭ جاعدايى جاقسى بولدى

ادىستەرىن سازالاۋ سىناعى جانە ھاقتانىڭ دەرت - دەربەىز، زىياندى جاندىكتەرەننەن نۇتاس باسقىشتا جاسىل ساققانۇ - تىزىگىندەۋ تەخنىكاسى ۇلگىسىن اشۇ نەگىزىندە ەكولوگىيالىق تىزىگىندەۋ، اۋىل شار- ۋاشلىق تەخنىكاسى شارالارى، فىزىكالىق، تايىيىي جاۋ جانە بيولوگىيالىق اۋىل شارۋاشلىق دارىلەرى سىياقتى بەي جىيىيالىق ساققانۇ - تىزىگىندەۋ جانە ۋدا- رىنى عىلمىي پايىدالانۇدى نەگىزە ەتكەن جاسىل ساققانۇ - تىزىگىندەۋ تەخنىكاسىن بەلسەنە كەڭەيتىپ، كاسىپ سالاسىندا ساپانى جوعارىلاتىپ، ونمىدىلىگىن ارتتىرۇعا دەم بەردى.

كاسىپ سالامى باسئامالشى بولدى، جالىپلىق ونمىدىلىك بىرئە - بىرئە ارتتى

جۇدردا 2021 - جىلغى جۇڭگو شىنجياڭ ىلە تۇلپار خالىقارالىق ساياحات مەرەكەسى سالتاناتپەن شىمىلدىمەن اشتى، داڭقىنا قۇمارتا كەلگەن ساياحاتىشلار موڭغۇلكۇ- رەنىڭ ساينىن سخاراسىنىڭ كورىمكى كورنىسىن تاماشا- لاپ قانا قويماي، جەر قايسىستىرعان قالىڭ سايىگۇلىك- تىڭ ۇمبىرلى ايبىنىنان ۋلاززاتئاندى، سونداي - اق را- يونىمىزدىڭ جىلغى شارۋاشلىغىنىڭ قارىشتاپ دامۇ قوز- عاۋشى كۇشىن سەزىندى.

جۇىق جىلدىردان بەرى رايونىمىزدىڭ جىلغى شارۋاشلىغى كوپ نەگىزدى دامىپ، ۋناسىل تانداۋ رەنىڭ ساينىن سخاراسىنىڭ كورىمكى كورنىسىن تاماشا- لاپ قانا قويماي، جەر قايسىستىرعان قالىڭ سايىگۇلىك- تىڭ ۇمبىرلى ايبىنىنان ۋلاززاتئاندى، سونداي - اق را- يونىمىزدىڭ جىلغى شارۋاشلىغىنىڭ قارىشتاپ دامۇ قوز- عاۋشى كۇشىن سەزىندى.

جۇىق جىلدىردان بەرى رايونىمىزدىڭ جىلغى شارۋاشلىغى كوپ نەگىزدى دامىپ، ۋناسىل تانداۋ رەنىڭ ساينىن سخاراسىنىڭ كورىمكى كورنىسىن تاماشا- لاپ قانا قويماي، جەر قايسىستىرعان قالىڭ سايىگۇلىك- تىڭ ۇمبىرلى ايبىنىنان ۋلاززاتئاندى، سونداي - اق را- يونىمىزدىڭ جىلغى شارۋاشلىغىنىڭ قارىشتاپ دامۇ قوز- عاۋشى كۇشىن سەزىندى.

سەرىكتەستىك ۋندىرگەن ”ئىشتى بىيەمەن بىرلەسە تىرىلگەن انالىق گورھونغا“ قاتىستى ۋونىم 26 ەل مەن رايونغا ساتىلدى. بىيىل 1 — 4 ايدا سەرىكتەستىكتىڭ ساتۇ سومامى وتكەن جىلغى ۋقىساس مەزىگىلدەگىمەن سالىستىرعاندا 60% ارتتى“. شىنجياڭ شىنيزيۋان بىيو- لوگىيالىق ۋدارى جاساۋ شىكىنى جۇاپكەرىشلىك سەرىكە تەستىگىنىڭ باس بىنجەنەرى لو جۇن بىلاي دەدى: شىنيزيۋان بيولوگىياسى ۋىشتى بىيەمەن بىرلەستىرىلگەن انالىق گورھون ۋندىرەتن دۇنيە جۇزىندەگى ەكىنشى ۇلكەن ونەر كاسىپتەنگەن كاسپورىنغا اينالدى، ۋونىمە- نىڭ بازارىنىڭ كۆمەسكى كۇشى وتە زور. قازىر كاسى- پورىن جۇڭگو ۋدارى عىلمىي داشۇەسى، سۇجۇۋ داشۇە- سى، نانجىڭ جۇڭگوشا شىياڭگەرلىگى، دارىگەرلىگى داشۇەسى سىياقتى عىلمىي زەرەتتەۋ ورنىدارمەن سەلبە- سىپ، جىلغى مايى، جىلغى قان سارى سۇى قاتارلى بيولوگىيالىق ونمىدەردى اشىپ، وزىق تەخنىكاغا سۇيە- نىپ كاسىپ سالامى تىزبەنگىن اناعۇرلىم ۇزارتىپ، جىلغى شارۋاشلىغىنىڭ قوسىمشا قۇنىن جوعارىلاتتى.

قازىر شىنيزيۋان بيولوگىياسى 3000نان استام باغمىشى وتباسىن كاسىپ سالاسىن دامىتۇعا قاتناماۋ- عا باستاپ، ۋىشتى بىيە نەسەبىنىڭ ۋارى تىرىنىڭ ورتا- شا ساتىلۇ باعاسى 5.5 يۇانغا جەتتى. بۇرىن ەشىكىم ەلەمەيتىن ۋىشتى بىيە نەسەبى عىلىم - تەخنىكا مەن كاسىپ سالاسىنىڭ باستاماشلىغىندا كەڭىشە - مالشالار- دىڭ كىرىستى ارتتىرىپ بايۇعا بەت الۇنىداعى جاڭا اسىلعا اينالدى.

جىلغى شارۋاشلىغىنىڭ قارىشتاپ دامۇى رايونىد- مىزدىڭ اۋىل شارۋاشلىغىي ونمىدەرىن وگىدەۋ كاسى- بىن بار كۇشپەن دامىتۇنىڭ نىقشام كورنىسى. بىيىل الدىڭعى جارتى جىلىدا نۇتاس رايونىن 10 ۋمىرى كاسىپ سالاسىن“ دامىتۇدى ارقاۋ ەتىپ، شىنجياڭ ىلە جىلقىسى شارۋاشلىغى، ۋجۇزم كاسىپ سالامى سىندى 2 باسمدىققا يە رەرەكشە كاسىپ سالامى شو- عىرىن، اۋىل شارۋاشلىغى كاسىپ سالاسىنداعى 7 قۇانتى قالاشقىتى، 20 بىرلەسكەن تۇلعا قۇرىلىسىن جەدەل ىلگەرىلەتتى، قاراقاش اۋدانى جانە قورعاس اۋدانى 2021 - جىلغى مەملەكتەنىڭ وسىزاماندانعان اۋىل شارۋاشلىغى كاسىپ سالامى باقتاشىن قۇرۇ تىزىمىنە ەنىپ، بۇكىل رايوننىڭ اۋىل شارۋاشلىغىي ونمىدەرىن وگىدەۋ جالىپى ۋونىم قۇنى مەجەمەن 80 مىيليلارد يۇاننان اسىپ، اۋىل - قىستاقتى گۇلدەن- دىرۇگە پارمەندى تىرەك ازىرلەدى.

(بايى 1 - بەتتە)

مال شارۋاشلىغى ۋوندىرىسى جاعىندا بىيىل جىل باسنان بەرى بۇكىل رايون ەكولوگىيالىق دامۇ بەتا- لىسنا تاباندى بولپ، كاسىپ سالاسىن دامىتۇدى بايلىق ورتاسىمەن سايىكەستىرۇ سىندى باياندى دامۇ جولمەن ۋجۇرپ، قامداۋعا كەپىلدىك ەتىپ، كىرىستى ارتتىرۇدى، ساپاسىن جوعارىلاتىپ، ونىمە- دىلىكتى ارتتىرۇدى تىناق ەتىپ، مال شارۋاشلىق ونمىدەرىنىڭ قامتاماسىزداندىرۇ، قامداۋ قابىلەتنى كۇش سالا جوعارىلاتتى، رايون شىنىدە مال شارۋا- شلىغى ونمىدەرىمەن قامداۋعا كەپىلدىك ەتۇمەن بىرگە، جوعارى دەڭگەيلى بازار قاچەننى تىناق ەتىپ، سەرىپىندى ارتتىرىپ، رەرەكشە مال شارۋاشلە- لىق كاسىپن دامىتتى.

6 - ايدىڭ سوڭىندا بۇكىل رايونداغى شوشقا، سىبىر، قوي، ۋى قۇستارىنىڭ قوراداعى سانى 118 مىليون 322 مىڭ 900 بولپ، وتكەن جىلداغى ۇقىساس مەزىگىلدەگەدن 1.8% ارتقان؛ شوشقا، سىبىر، قوي، ۋى قۇستارىنىڭ بازارعا شىعارىلۇى 75 مىيليون 641 مىڭ 600 بولپ، سايىكەس مەزىگىلدەگىدەن 4.4% ارتقان؛ شوشقا، سىبىر، قوي، ۋى قۇستارى ەتىنىڭ جالىپى ۋونىم مولشەرى 833 مىڭ 300 نوننا بولپ، سايىكەس مەزىگىلدەگىدەن 8.1% ارتقان، ماللاردىڭ قو- راداعى سانى مەن بازارعا شىعارىلۇ مولشەرى بىردەي ارتىپ، مال شارۋاشلىغىي ونمىدەرىنىڭ ۋونىم مولشە- رىن ورنىقتىرىپ، قامداۋعا كەپىلدىك ەتۇ قابىلەتى ونان ارى جوعارىبلاعان.

جاسىل بولۇ جاعىندا جەتەككەپ، وزىندىك قۇندى ۋنەملەدەپ، ونمىدىلىكتى ارتتىرۇ باسىمدىغى كورنەكتىلەندى

7 - ايدىڭ باسنانن بەرى ماقتا ۋوندىرىسى شەشۇشى گەسى مەزىگىلىنە ۋوتتى، بۇرانالا قالاسى بى- لىنسخارمۇدۇن اۋلىكى جوكن قىستاعىنىڭ مىڭ مۇدان استام ماقتاسىنىڭ ۋسۇ جاعىداي قۇانارلىقتاي بولدى. ”قىستامىمىز ماقتاسىنىڭ ساپاسى جاقسى، ۋونىم مولشەرى جەتەرلىك بولپ قالمىاستان، ونىڭ ۇستىنە ماقتانىڭ جاسىل ساققانۇ - تىزىگىندەۋ ورەسى دە ۇز- دىكىسىز جوعارىيلادى“، - دەدى جوكن قىستاعى پارتيا ياجەپىكاسىنىڭ شۇجىسى سۇن يىڭچۇن. بىيىل جوكن قىستاعى جارعاق استىندا تاماشلاىىپ سۇارۇ، تىڭايىقتىش بەرۇ ۋىسر تۇلعالاندىرىلعان تەخنىكادان پايدالانىپ، دىقانداز ماقتا اتىزىن سۇارۇدى قولفون ارقىلى مەڭگەرىپ، قىسرۋار ادام كۇشىن ۇنەمدەپ قانا قويماي، تىڭايىقتىشتان پايدالانۇ مولشەرىن با- رىنشا جوعارىلاتتى.

”ۋمىز ماقتا ۋوندىرىسى بۇشىندا دامدەندىردۇ ۋدا- رىسى، قۇرت - قۇمىرسقا ۋولتىرۇ لامپامى جانە بىيو- لوگىيالىق اۋىل شارۋاشلىق دارىلەرى سىياقتى جاسىل ساققانۇ - تىزىگىندەۋ تەخنىكاسىن كەڭ كولەمدە قولدا- نىپ، اۋىل شارۋاشلىق دارىلەرىن پايدالانۇدى ازايىتىپ، اۋىل شارۋاشلىغىنىڭ بەتتىك لاستانۇن تومەندەتىپ، اۋىل شارۋاشلىغى دارىلەرىنىڭ دىقانداردىڭ دەنەسىن زا- قىمداۋىنىڭ الدىن الدىق“. سۇن يىڭچۇن بىلاي دەدى: جاقىغى جىلدارى ۋشىنارا ۇلىلغى كۇشى اۋىل شارۋاشلە- لىق دارىلەرى جالىپ بەتتىك شەكتەلىپ، قاتىستى ورنىن باساتىن تەخنىكالار جالىپلاستىرىلىپ، كەڭەيتىلىپ، ۋر مۇ جەرىدىڭ اۋىل شارۋاشلىق دارىلەرى، جىيىيالىق تىم- ئىڭايىقتىش وزىندىك قۇنى 100 يۇان اينالاسىندا تومەن- دەپ، ماقتانىڭ ورتاشا بىرلىك ۋونىمى 50 كىلوگرام جوعارىلاپ، 200 يۇانغا جۇىق كىرىس ارتتى.

بىيىل الدىڭعى جارتى جىلدا بۇكىل رايون ”ساپا- نى جوعارىلاتۇدى، وزىندىك قۇندى تومەندەتۇدى، ونمىدىلىكتى ارتتىرۇدى“ وزەك ەنە وتىرىپ، ماقتا ەكىمىشلىگىن باسىمدىققا يە ۋوندىرىس وگىرىنە اناعۇر- لىم شوغىرلاندىرىپ، سۇ قاينارى قامتاماسىزدىدى جوق، جەمىس اعاشى، ماقتا ارالاس ەگىلەتنىن ماقتا اتىزىنان ۋىسر مىيليون 400 مىڭ مۇدان استام جەردى شەگەرىپ، ازايىتىپ، ماقتا سورتى قۇرىلىمىن اناعۇر- لىم ساپالاندىردى. ماقتا كاسىپ سالاسىنىڭ جوعا- رى ساپالى دامۇىن جەبەۋ ۋۇشىن، اۋىل شارۋاشلىە- ھى، اۋىل - قىستاق تاراۋلارى ”جۇڭگو كۇكرىتتى قىشقىل ەستەرىن سۇرىپتاۋ نىسانى“ قىزمەتمەن بىر- لەستىرىپ، كۇكرىتتى قىشقىلدىڭ ورنىن باستىرۇ

خالىق جانە يىلىك

1934 - جىلى 10 - ايدا جىياڭشىيدىڭ بۇيدۇنىداعى 300 مىڭ ادام ۋىسر ۇلكەن قۇبىيالىقتى بىرگە ساققادى — ۋىسر تۇندە بۇقارا ەسىك تاقتاينى، تۇسەك تاقتاينى، ۋمىيتى، نايىت تاقنا. يىن كوتەرىپ، بالقىشلىق كەمەلەرىن ەسىپ كەلىپ، قىزىل ارمىياغا كوپىر بولدى؛ تاڭ اتىسىمەن كوپىردى بۇزىپ، جاسىد- رىنىپ، بارلىمىن قالىنقا كەلتىرىپ قويدى.

4 كۇن قايتىنلادى، ورتالىق قىزىل ارمىياسى نەگىزگى كۇشنىڭ 86 مىڭنان استام ادامى تۇگەلدەي وزەنىمىن ۋوتىپ بولعانشا جالعاستردى، السىقا سوزىلعان ۇزاق جورىققا شىققاند.

دا جاۋلار باستان - اياق ەشتەڭگە سەزبەي قالدى.

قىزىل ارمىيانىڭ جەڭىستى سوعىسى جۇرگىزۇنىدە خالىق سۇيەنىش بولدى.

گۇيجوچۇدەڭ شىچيانىنىڭ كۇنىيۇشان تاۋىندا جاۋ ارمىياسى بۇقارانى ۇستاپ اكەلىپ ”ەت قالقان“ ەتتى، قىزىل ارمىيا ولسەدە بۇقاراغا زاقىم كەلتىرەمدى، ولسەدە تۇقتىن بولمايدى، شاۋبىل دابىلىن قاعىپ، مىلتىقتارن شامغىپ، قۇزدان سەكرىپ كەتتى؛

”قىزىل ارمىيا كەلسە، قارىنىمىز تويادى“. رۇيچىين قالاسى يۇنىششان اۋىلىنىڭ بۇقاراسى قىزىل ارمىيانىڭ ”جۇان جۇدىرىقتاردى سوققاندىمىنا، ەگىستىك جەردى بولگەندىگىنە“، بۇقارانىڭ تۇرمىستاعى قىيشلىقتارن شەشۇنە كۆمەكتەسكەن.

دىگىنە العىس جاۋدىردى.

ۇزاق جورىق بارىسىندا قىزىل ارمىيانىڭ 3 ايهل جاۋىند- گەرى خۇنناننىڭ رۇچىڭ اۋدانىنداعى شۇي جىيەشۇ كارىيانىڭ ۇيسنە قونىپ، كەنتەرلەرىندە وزدەرىندە بار - جوعى ۋىسر كورىپە- نىڭ جارتىسىن قىيىپ، كارپاعا قالدىرىپ كەتتى ...

قىزىل ارمىيانىڭ ۇزاق جورىق جولىندا، جاڭا داۋىردە- گى ۇزاق جورىق جولىندا سانسىز اسەرىلى خىكايالار مىنانى ۋتۇسىندىردى: خالىق دەگەننەمىز بىيلىك، بىيلىك دەگەننەمىز خالىق. جۇڭگو كوممۇنىستەرى باستان - اياق ەڭ قالىڭ حا- لىقتىڭ ۋتۇبىرلى مۇددەسىنە ۋاكىلدىك ەتتى، ەشقانداي وزدە- رىنىڭ ەرەكشە مۇددەسى بولمايدى، بار نىتا - پەيىلمەن خالىق ۋۇشىن قىزمەت سەتەۋدى شىن مىندەنە ورنىداپ، خالىق بۇقا- راسىمەن ۋومىر - ۋولىم ارپالسىن بىرگە وتكەردى، بەيىنەت پەن زەينەتتى بىرگە وتكەردى.

”وقۇشلاردىڭ بولاشاقتا باستار شامى بولۇنما، جۇرەر جولى بولۇنما، الدارىنىڭ اشىق بولۇنما مۇمكىندىك جاسادى“. بۇكىل ەلدەگى العاشقى ۇكىمەت اشقان تەگىن وقتاننى قىزار ورتا مەكتەبى — بۇنىان لىجياڭ خۇايىڭ قىزار جوعارى دا- رەجەلى ورتا مەكتەبى رەسىي قۇرىلعاننان بەرى پارتيا ياجەيى- كاسىنىڭ شۇجىي، مەكتەپ باشىغى جاڭ گۇبەيھى 2000عا جۇىق قىز بالانىڭ جوعارى مەكتەپكە وتۇنە ك